

КИСМАН ТИШСИЗ ЖАҒЛАРНИ ТУРЛИ ХИЛ КИСМАН ЭЧИБ ОЛИНАДИГАН ПРОТЕЗЛАР (АСОСИЙ ПЛАСТМАССАЛАР) БИЛАН ПРОТЕЗЛАШ ПАЙТИДА СЎЛАКНИНГ рН ДАРАЖАСИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР

*Мансуров О.У., Хожиев Қ.Ш. ТДСИ, стом. факультети 315-гуруҳ
Илмий раҳбар Нуруллаева М.Ў. ТДСИ ортопедик стоматология
кафедраси ассистент*

Тошкент давлат стоматология институти, Ўзбекистон

Аннотация. Ушбу тадқиқотда ўзгаришлар тилости сўлак безининг стимуляция қилинмаган сўлакдаги рН даражасида олдин ва кейин ўрганилган пластмассада ясалган қисман эчиб олинадиган плиталар протез дастурЭБ босиб чиқариш ва акрил пластмасса учун катронлар

Протез базаси, Sublingual безнинг стимуляция қилинмаган сўлакдаги рН қийматларини ўрганиш учун тадқиқот ўтказгандан сўнг, полимер катронларидан тайёрланган қисман эчиб олинадиган протезли беморларда сўлакнинг рН қиймати статистик ва иссиқ-шифо пластмассада сезиларли даражада кам. Флоракс ва тез соддалаштирилган

Калит сўзлар: Қисман эчиболинадиган пластинка протези, тишларнинг қисман йўқлиги, акрил пластмасса, қўшимча технологиялари, 3D босма, сўлак.

Мақсад: Тадқиқотнинг мақсади акрил пластмассалардан тайёрланган қисман эчиб олинадиган пластинка протезларини қўллашдан кейин гипод безининг стимуляция қилинмаган сўлакдаги рН даражасининг ўзгаришини ўрганиш.

Материал ва мақсадлар: Қисман олинадиган протез тишлари қисман йўқлиги билан беморларни даволаш энг кенг тарқалган усул ҳисобланади. Қисман эчиб олинадиган протезларни қўллашдан кейин пайдо бўлиши мумкин бўлган баъзи вақтинчалик муаммолар бўлиши мумкин, улар бир неча ҳафта давом этиши мумкин, бу еса турли даражадаги оғриқ, ноқулайлик ва функционал қийинчиликларни келтириб чиқаради. Беморнинг протезларга мослашишига таъсир қилувчи омиллар тўлиқ ўрганилмаган. Олдинги тадқиқотлар протезларнинг сифати, оғиз шиллиқ қаватининг ҳолати, бемор ва ортопед-стоматолог ўртасидаги муносабатлар, беморнинг шахсияти, ижтимоий-иқтисодий омиллар ва бошқа кўп нарсаларни ўрганиб чиқди. Бироқ, бу омиллар баъзи фақатиндивидуал белгиланади ва бемор ва ортопедик стоматолог учун ҳам тез-тез олдиндан айтиш қийин бўлади олинадиган протезлар билан сабр мамнуният билан боғлаш. Қисман эчиб олинадиган протезлардан фойдаланиш оғиз бўшлиғининг гомеостазига ва оғиз шиллиқ қаватининг соғлиғига таъсир қиладиган ва оғиз соғлиғи билан боғлиқ ҳаёт сифатига зарарли таъсир кўрсатадиган сўлакдаги ўзгаришларнинг пайдо бўлиши учун предиспозиция қилувчи омил бўлиши мумкин. адентияли беморлар. Қисман эчиболинадиган протезларни қўллашдан кейинги дастлабки кунларда одатда шикастланган шиллиқ қават мавжуд бўлади. Баъзи тадқиқотлар бу даврда сўлактаркибидаги ўзгаришларни, хусусан рН даражасини билдиради. Шу билан бирга, ушбу ўзгаришлар беморнинг олинадиган протезга мослашишига таъсир қиладими ёки сўлак безларининг қайси таркибий қисмлари

бу жараёнда тегишли рўл ўйнаши ҳали ҳам аниқ эмас. Бундан ташқари, одамлар ақлий ва жисмоний соғлом бўлишлари тахмин қилинган.

Натижа ва муҳокамалар: Тадқиқотни ўтказишдан олдин беморнинг батафсил брифинги ўтказилди сўлакни йиғиш процедурасининг методологияси тушунтирилди. Сўлакоч қоринга (овқатланишда тунги танаффусдан кейин) ёки овқатдан 2-2,5 соат ўтгач тўпланган. Беморга олдиндан огоҳлантирилди ва йиғиш процедурасининг ўзи бўлгунча сўлакни рағбатлантирадиган ҳеч нарса қилмасликни сўради. Тақққа овқат чайнаш, сақич чайнаш, ширинликлар, чекиш, оғизни ювиш, ичиш ва бошқалар киритилган. Синов тинч муҳитда ўтказилди. Бемор ўтириб, бошини тушириб, шу ҳолатда ўтиришни, сўлакниотмасликни ва сўлак тўплашнинг бутун даврида лабларини ва тилини ҳаракатлантирмасликни сўради.

Хулоса: Олдинги тадқиқотлар янги протез ўрнатиш кейин сўлак таркиби ўзгаришлар билан боғлиқ қарама-қарши хулосалар олиб келди. Шунини таъкидлаш керакки, протез 3Бва протез базаси асосидаги пластмассалардан беморларда статистик жиҳатдан сезиларли ўзгаришлар кузатилмади. Қисман тишлари бўлмаган беморларда рН қийматларини таҳлил қилиш билан боғлиқ тадқиқотлар жуда кам учрайди.

Адабиётлар рўйхати:

1. Нигматов, Р., Муртазаев, С., Арипова, Г., Шаамухамедова, Ф., Рузметова, И., & Юлдашев, О. (2015). Разработка тактики лечения при случаях редкой врожденной олигодентии. *Stomatologiya*, 1(1-2 (59-60)), 143-147.

2. Lukovskaya, E. V., Bobyleva, A. A., Pekhk, T. I., Dubitskaya, N. F., Petrushenkova, I. A., & Belikova, N. A. (1988). Interaction of cis-bicyclo (4.3. 0) nona-3, 7-diene with iodine. Synthesis of tricyclo (4.3. 0.0 3, 7) nona-4, 8-diene (brexa-4, 8-diene). *Zhurnal Organicheskoy Khimii*, 24(7), 1457-1463.

3. Нигматов, Р. Н., and Г. Т. Калменова. "Состояние слизистой оболочки полости рта у больных с гипертонической болезнью." *Новое в стоматологии* 4 (2001): 78-80.

4. Флейшер, Григорий. Пропедевтика детской ортопедической стоматологии. Руководство для врачей. Litres, 2022.

5. Билял, Н. М. "Значение Фото-пРотокола пРи диагноСтике Зубо-челЮСтныХ аноМалиЙ в оРтодонтии." *Forcipe 3.S* (2020): 769-770.